

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemki nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 115.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. maja 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 17. maja.

Obrtniška postava.

(Tretji dan.)

Splošnja obravnava o šestem oddelku obrtniške postave bila je danes končana in soglasno sklenjeno pričeti posebno razpravo o nasvetih obrtniškega odseka.

Včeraj sta govorila še samo dva govornika, namreč Dunajski jud Mauthner zoper postavo, poljski poslanec Chamiec pa za njo. Mauthner je odločno pobijal postavo in trdil, da ena sama vlada ne sme in ne more prestrojiti sedanjih obrtniških zadev, ampak lotiti se morajo tega dela vse evropske vlade soglasno. Chamiec je pa novo postavo prav toplo zagovarjal ter dokazoval, da se ni bati znižanja plače, ako se vstanovi za delavca postavni delavnik. Pač pa se bode jako pomnožila prijaznost in vzajemnost med delavci in gospodarji.

Danes se je seja pričela že ob desetih popoldne, ker je želela zbornica na vsak način danes dovršiti splošno obravnavo. Prvi govoril je judovski fabrikant Auspiz, pa ne o postavi sami, ampak o političnih načelih sedanje večine državnega zbora, kateri je odrekal zmožnost za preostrojo socialnih postav ter ji očital sovraštvo do meščanov (prav za prav fabrikantov). Auspiz je govoril celi dve uri, in svoj govor napolnil z najbolj nesramnimi in strupenimi zabavljicami do posameznih poslancev, kakor tudi do cele desnice, končno pa je vendarle tudi kakor prejšnji tovariši njegovi, izrekel, da bo glasoval za to, da naj se prične nadrobna razprava o tej postavi. To je gotovo jako čudna prikazen; ako je postava, ki jo priporoča obrtniški odsek, res tako strašna in obrtniškim koristnim tako škodljiva in nevarna, kakor trdi Auspiz, potem bi bila njegova in njegovih tovarišev sveta dolžnost se z vsemi močmi upirati taki postavi že v prvem hipu, in jo

prej ko mogoče zavreči. Ako pa Auspiz in tovariši njegovi naravnost izrekajo, da bodo glasovali za to postavo, potem pač ona ni tako strašna in nevarna, kakor jo oni v svoji strasti popisujejo, ampak ima mnogo dobrih, potrebnih in za delavce jako koristnih določeb, ki se jih jim celó judovski fabrikantje več odrekati ne upajo.

Jako temeljito je govoril Adamek za postavo in s številkami dokazoval, da tako brezobzirno ravnanje z delavci, kakoršno je bilo do sedaj povsod v navadi, delavski stan tira v dušni in telesni pogin. Država se mora toraj potegniti za delavce in jih varovati pred samopridnimi gospodarji. To se bode zgodilo s to postavo, ki je tako rekoč prvi korak za zboljšanje razmer med delavci.

Po predlogu poljskega poslanca Čerkavskega bila je potem splošnja obravnava sklenjena in sta bila kot generalna govornika izvoljena na levici fabrikant Wolfrum, na desnici pa knez Alojzij Liechtenstein.

Wolfrum je pripovedoval, kako je v svoji mladosti kot obrtniški učenec prišel v naše dežele, potem popotoval po vnanjih državah kot pomočnik, dokler ni pričel samostojne obrtnije. Njemu se zdi nevarno delavni čas znižati v Avstriji, ko druge države tega ne storé. Sicer pa misli Wolfrum, da v njegovem okraju ta določba ne bo imela nobenih nasledkov, ker že sedaj delavci delajo po 11 ur na dan, toda drugod delajo sim ter tje po 12 in 13 ur na dan, in tem obrtnikom bo znižanje delavnika na 11 ur jako nevarno in škodljivo. On toraj misli, da naj se ta določba opusti že zaradi Ogerske, ki tudi ni hotela postavno določiti dnevnega delavnika.

Zanimivo je govoril knez Alojzij Liechtenstein, pri čigar govoru se je prej dokaj prazna zbornica zopet napolnila. Tudi so ga vsi poslušali s tako pazljivostjo, kakor prej nobenega govornika ne. Liechtenstein se je najprej obrnil zoper Auspiza in zavračal njegovo trditev, da bi bili plemenitaži nasprotni ali celó sovražni meščanstvu; stopili so se

marveč med seboj v eno samo narodno-gospodarsko skupino. Potem je knez Liechtenstein razkladal pomen nove postave in rekel, da ima biti za človeštvo to, kar je družba rudečega križa za vojsko. Delavci zahtevajo pomoči, in mi jim jo moramo dati, to bode tudi nam dajalo moč, med tem ko mora vsak parlament zgubiti svojo veljavo, ako zanemarja to vprašanje. Govornik se je na to spominjal kneza Bismarka, ki je nedavno trdil, da nikakor ne gre za delavce določevati delavnega časa. Toda skoraj bo prišel čas, ko bode morala tudi Nemčija vrvnati dnevni delavnik, kakor se bomo tudi mi že skoraj poprijeli zavarovalne postave za delavce. Konečno je v lepi podobi kazal, kako da morejo biti različnosti zemlje tudi hiše različne, ene zidane, v krajih pa, kjer so pogosti potresi, lesene. Tako je tudi z družbinskim življenjem. Priprosti narod je temelj državnega poslopja; ako je temelj trden in miren, poslopje stoji krepko in ogenj, ki razgreva notranje stranke, ni nevaren. Ako pa je temelj nemiren, ker ni zadovoljen s svojim stanom, potem je treba poslopje drugači postaviti; potem mu je treba dati težko streho, ki ga teži, in ta streha so brezštevilni uradniki, povsod mrgolijoči policaji in milijarde državnega dolga. Vendar pa pri vsem tem tako poslopje še ni trdno in stanovitno; vsaka sapica ga stresa in vsak tatič ima priliko skoz votle stene kaj uzmati. V taki družbi toraj nikdar ni miru, in ni mogoče mirno spati in počivati iz strahu, da se kak prepad pod njo ne odpre. Izvolite toraj, rekel je govornik, ali hočete imeti zgoraj policijo in zdolaj dinamit, ali pa hočete imeti zgoraj ljubeznjivo in požrtvovalno skrb za ljudstvo, ki nam bode s svojo pokorščino, s svojo zadovoljnostjo in s svojim mirom v obilnosti povračalo.

Med govorom že, še bolj pa na koncu je knezu Liechtensteinu donela živahna hvala, liberalni listi pa se že zdaj iz njega norčujejo, češ, da mu ni šlo od srca, ko se je on, rojen knez in princ, stavljaj med meščane in potegoval celó za delavce!

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja skozi severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

28. aprila pa je začel puhati topel veter, ki je zdravju na severju jako škodljiv, pa je tudi od spremljevalcev Rozmislovovih sedem umrlo, med njimi tudi Čirakim na kurdeju. Čudno je pa tudi, da niso vsi pomrli, bržkone jih je rešila njihova pijača (kvas), vsaki dan pečen kruh, pa morda tudi dim. 29. julija je počil led v Matočkinovem prelivu in 13. avgusta je bil preliv čist od ledu. Poskušali so tedaj broditi dalje po Karskem morju s popravljenimi ladijo; ali Rozmislov se je moral v kratkem vrniti, če ni hotel propasti s svojim brodom, nazaj v svoje zimovišče, kjer je našel na vso srečo nekega ruskega ribarja, s katerim se je odpeljal v Arhangelsk. Plemenitih kovin niso našli na Novi Zemlji, pa tudi bisernice ne, kakor so se nadjali.

Še enkrat, l. 1807 (skoraj 50 let po Rozmislovem potovanju), se je podal neki rudar, Ludov po

imenu, na Novo Zemljo, da preišče ta otok v pogledu rudarskem. Se vé, da se je tudi on vrnil brezuspešno, vendar pa nam je odkril geološki ustroj tega otoka in njegov naslednik Pospjelov je narisal točno zapadni del Nove Zemlje.

Prva ekspedicija za temi je bila l. 1819 pod poročnikom Lazarevom iz Arhangelska ter je imela proti poprejšnim dosta sredstev. Ali Lazarev za tako podvzetje ni bil sposoben. Sredi leta mu oboli večina mornarjev na kurdeju. Nekaj dni od Arhangelska se toži Lazarev, da nima zdrave vode, če ravno bi je bil lahko dobil iz plavajočega ledu, kolikor bi je bil hotel. To potovanje je bilo brez vsega uspeha.

Od večje važnosti pa so potovanja na Novo Zemljo kapitana (kasneje admirala) grofa Lütkeja (l. 1821, 1822, 1823 in 1824), ki je bil preskrbljen z vsem, kar je potreboval v znanstvenem in gmotnem pogledu. On ni dalje prodril nego njegovi predniki, zatoraj ni tukaj mesto, o tem potovanju kaj več govoriti. V ta čas spadajo tudi potovanja kermilarja Ivanova (l. 1822—28), na kojih je obalo med Pečoro in Karo preiskal ter niveliral.

Potovanja Pahtusova l. 1832—35.

Trgovec W. Brandt in šumarski činovnik Klokov v Arhangelsku sta poslala veliko ekspedicijo iz tega

mesta, deloma da se vredi vožnja po morju do Jeniseja, deloma pa da se iztočna stran Nove Zemlje nariše ter končno tudi radi lova na kitove v teh krajih. Za to podvzetje so bile tri ladije pripravljene namreč „Karbasa“ s 10 možmi s zapovednikom poročnikom Pahtusovim, ki je že poprej po severnem morju brodil; druga ladija z 9 mornarji in zapovednikom poročnikom Krotovim, in tretjo z zapovednikom Gvozdevim. Pahtusov je imel iztočno Novo Zemljo narisati, Krotov broditi skoz Matočkinov preliv skoz Karsko morje proti Jeniseju, Gvozdev pa je imel ribe loviti, da se s tim stroški ekspedicije pokrijejo. Pahtusov ni mogel prodreti v Karsko morje, nego je moral prezimovati prvokrat na južni obali Nove Zemlje pod 70° 36' sev. šir. in 59° 32' izt. dolž. od Greenwicha v neki stari hišici, ki je bila tukaj postavljena l. 1759. Pahtusov je zimovišče svoje izvrstno uredil in svoje ljudi v redu imel, tako da sta samo dva spomladi na kurdeju umrla.

Bodočega leta je brodil Pahtusov ob iztočni obali Nove Zemlje do 71° 38' s. šir. Na levem bregu neke rečice, ki se je Savina zvala, je našel dobro luko. Tukaj je našel tudi porušeno hišo Save Loškina, ki jo je postavil l. 1742. Od 23.—25. avgusta je plul Pahtusov brez težav ob iztočni obali proti severju in Matočkinovemu prelivu. Pod 72° 26' s. šir. so videli izvrsten zaton, imenovan Lütkejev.

Ura je bila sicer že polu štirih, ko je Liechtenstein nehal govoriti, vendar je hotel danes tudi še poslednjo besedo imeti poročevalec, ki je pa poslance potolažil, da ne bo dolgo govoril, ker bo imel pri posebni obravnavi obilno priložnost spregovoriti morda še več, kakor bo marsikteremu ljubo. Auspizu in njegovim tovarišem, ki desnici odreka sposobnost za premembo družbinskih zadev, odgovarjal je grof Belcredi, da so imeli veliko let oni oblast v svojih rokah, zakaj pa takrat nič niso storili za obrtniški in delavni stan? Razpora med gospodarji in delavci nečemo, rekel je g. poročevalec, pač pa hočemu delavcu preskrbeti potrebnega varstva, da bo mogel tudi on kot kristjan, kot hišni oče in kot državljani živeti.

Že v začetku svojega poročila sem omenjal, da je bil potem soglasno sprejet sklep, da se na podlagi odsekovih nasvetov prične posebna obravnava. Pravijo, da se ima ta v tem tednu dovršiti in državni zbor v soboto skleniti. Pa to bo precej težko, dasiravno misli g. predsednik neki vsaki dan napraviti dve seji; katerih prva bi trpela od 10. ure dopoldne do treh, druga pa od 7. do 10. ure zvečer. Razun tega bode treba ene seje za volitev delegacije, ktero je vlada državnemu zboru naročila z dopisom, ki se je včeraj prebral. Rekel bi skoraj, da ne bo mogoče državnega zbora skleniti pred 27. t. m., zlasti ne, ako pride tudi še pogodba s severno železnico na vrsto, ki bo sama požrla kake dve seji. Pa govori se, da se ta reč ne bo obravnavala v zboru, ker 1. prihodnjega meseca poteče obrok, po katerem pogodba že sama po sebi postane neveljavna.

Dobra dela in protestantje.

Verni protestantje, ki pošteno mislijo s svojo cerkvi, v poslednjem času spoznavajo, da z razlaganjem evangelija še ni vse opravljeno, marveč da moramo Bogu in ljudem z besedo in dejanjem služiti, ako hočemo kaj doseči. Kaj pak, da verni protestantje pridejo do nasprotja v njih veri, ktera jim prepoveduje dobra dela kakti grešna. Kajti „mož božji“ Luter, kterege se verni protestantje še drže, najde komaj dosta trpkih izrazov, ter obsojuje dobra dela, češ, da slabo rešenje po Kristusu, ki je vse storil za ljudi, tako, da mi smemo roke križem držati in trdno verovati, drugo že pride samo po sebi. Ako človek veruje, ga bode že Kristus v nebesa zadel, naj greši, da le veruje. Ker vera sama izveliča. Po tem nauku so ravno verni protestantje od začetka dosihmal grajali vnanja dobra dela katolikov. Najblažja in največja požrtvovalna dela, ktera katoliki opravljajo, kakor postrežbo bolnikom, post, zatajevanje, pobožne ustanove so skušali zmanjševati. Kaj pak, katoliška cerkev se ni dosta zmenila za sumničenje nespametnih ljudi in kakor prej, tako je tudi slej učila, da so dobra dela potrebna za zveličanje, ker so kakti sad na drevju, kakor grozd na vinski trti in ker je Kristus rekel, ne vsak, kdor pravi: „gospod, gospod“, pojde v življenje, marveč tisti, kdor spolni voljo nebeškega očeta.

Veren kristijan bode toraj dal svoje življenje, svoje zdravje in premoženje v službi božji in bližnjega, ker vé, kolikor več bode število dobrih del, tolko višje stopinjo bode dosegel v nebesih, ako se loči v milosti božji iz tega sveta. Zato je tudi katoliška cerkev od začetka poleg oznanovanja svetega evangelija in delitve svetih zakramentov smatrala za vzvišeno nalogo, zlajšati ravo in bedo ljudem z besedo in dejanjem in naložila v dolžnost, skazovati dobra dela. Kakor se piše od nje začetnika, da je dobrote delé končal pozemeljsko življenje, tako je tudi katoliška cerkev vsa stoletja dobrote delila. To so slavni mejniki in spominki, ktere si je katoliška cerkev postavila v vseh stoletjih po vseh deželah. Tako pa je postala socijalna moč, brez ktere se sploh ne more govoriti o vredjenih in povoljnih razmerah.

Ako sedaj začenjajo verni protestantje tudi dejanska dobra dela opravljati, greše sicer zoper Lutrovo vero, a vendar s tem pričajo, da pamet in srce bolje mislita in čutita, kakor Lutrov katekizem in mi pozdravljamo verne protestante kakti dobre sodelavce na širokem polji. Vsa njih prizadevanja, zboljšati človeško družbo na duši in telesu, imenujejo notranji misijon. Kar je boljših protestantov, navdušuje se za ta notranji misijon in donaša lepih žrtv v denarjih. To se mora reči, protestantje ne štedijo v teh stvarih, podpirajo jih zelo vplivne osebe; le mislimo bogatih prihodkov Gustav-Adolfovega društva, angleške družbe za razširjanje sv. pisma (Bibel-Gesellschaft). Kaj pak da vspehi niso v primeri z žrtvami in da bi katoliki z istimi pripomočki vse kaj več dosegli, posebno ko bi tako imenitnih podpornikov imeli, kakor jih imajo protestantje. K njih notranjemu misijonu spada v prvi vrsti oživljenje protestantovskih pridigarjev, kteri imajo cerkvene ogovore po raznih krajih in skušajo oživiti vero. Tam, kjer je nejevera in vnemarnost ljudstvo prekrasilo, taki govori slabo dopadajo in se pičlo obiskujejo. Kaj pak, tvarinarstvo in nejevera se je že preveč vgnjezdila, da bi jo bilo lahko pregnati. Dokler je med protestantovskimi duhovniki mnogo takih, kteri razširjajo liberalna načela v pismu in besedi, tudi v verskih zadevah je malo upati, da bi notranji misijon kaj veliko opravil za vzbujenje vernosti. Sploh se je na Nemškem in tudi drugod versko vprašanje tako poostriilo, da se glasi: ali katoličanstvo ali nevera, vse kar je med tema obema ni stanovitno in ima malo privržencev. Prav zaradi tega, ker skuša notranji misijon vero oživiti in Lutrovi nauk, kolikor je še veren, zopet obnoviti, sovražijo ga protestantske družbe. Tako je notranjemu misijonu vzrastel v domačem taboru močen nasprotnik.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. maja.

Notranje dežele.

Volitve v Istri namesto po lahonski zagrizenosti izbacenjenih deželnih poslancev, preč. gg.

monsion. Sterka, Spinčica in Križanec se bodo vršile 7. junija. — Naj bi dobro se izvršile!

Cesar Franc Jožef odlikoval je **ruskega velika kneza prestolonaslednika** ob priliki oklica njegove polnoletnosti z velikim križem reda sv. Štefana. Veliki križ reda sv. Štefana je najvišja odlika, ki jo zamore cesar članu nekatoliških vladarskih rodbin podeliti.

Nemški profesorji na **Černovški univerzi** provzročili so jako živahno agitacijo za premeščenje ondašnje univerze zaradi jako pičlega obiskavanja na Moravsko v Brno, kjer že tehtljiva velika šola na ravno tisti bolezni boleha. Proforski kolegij sklenil je napraviti dotično prošnjo na obe hiši državnega zbora, kakor tudi na naučnega ministra. Univerza naj bi se preložila z vsemi zavodi in ustanovami. — Mar li ni kje drugej bolj potrebna? Tam je Praga blizo; univerza nemška in česka.

Smešno in naravnost abotno je sumničenje „N. fr. Presse“, da se je državnozborna večina neznansko bala, da ne bi levičarji v resnici iz državnega izostali, ter bi se tisti moral razpustiti. Najprva posledica, če bi levičarji res izostali, bile bi nove volitve za državni zbor. Kje pa imajo za ta slučaj levičarji pismo, ki bi jih zagotovilo, da bodo zopet vsi in ravno tisti možje voljeni, kteri sedaj ondi zlati čas in drag denar s praznimi prepri zapravljajo? Njihovim volilcem (vsaj nekterim) so se že zdavnej oči odprle, da ti možje niso po njihovi volji — in več bi jih ne volili (vsaj vseh ne). To jih je nagnilo, da so zopet v državni zbor prišli in nič drugega ne. Kedaj so že obetali in žugali z izstopom; če bi ga bili za se koristnega spoznali, že zdavnej bi bili zapeli sedanjemu državnemu zboru smrtno pesem! Desnica trdno stoječa se sme pač nadjati, da bi se za slučaj porušnja državnega zbora zopet mož za možem vzdignila iz razvalin njegovih pri bodočih volitvah, in to je strah, ki je levičarjem v ude šnil, in jih sedaj na vse mogoče načine lomi in zvija, le na tega ne, da bi v resnici mislili na izstop iz državnega zbora. Vlada je na trdih nogah in država gotovo nič manj, in levičarska moč pa mnogo preslaba; kakor da bi zamogla kaj prida opraviti.

Ogerski državni zbor bo slovesno sklenjen 20. maja. Načrt postav o stavi novega poslopja za parlament sprejel se je tudi v gosposki zbornici; kar imate obe zbornici še na dnevnem redu, rešili bote do 19. maja. Sklep državnega zbora vršil se bo s cesarjevim prestolnim govorom. — Naučni minister je pisal proforskemu kolegiju, da se mu je vsled razmer, v kterih se profesor in državni poslanec Dobrzanski nahaja (obdolžen je hudodelstva veleizdaje in konspiracije z Rusijo), primerno zdelo tako zaradi lastnega prida kakor tudi zaradi prida velike šole same, dati mu dvamesečni odpust. Grof Evgen Zichy postal bo v kratkem času tajni svetnik.

Vnanje države.

Na **Srbskem** se je vreme prevedrilo. Nezaupnost in nevolja, s ktero je liberalna Rističeva stranka avstrijsko politiko v Srbiji opazovala, se je skoraj popolnoma umaknila prijateljstvu. Ristič se je prepričal, da Avstrija nima do Srbije nikakih neprijateljskih nakan, temveč da je njena politika edino le na razširjanje in razvoj medsebojne trgovine obrnjena. Ristič se dolgo časa ni mogel privaditi misli, da bi bilo Srbiji avstrijsko prijateljstvo koristno, kar je tudi čisto lahko vrjetno, kajti on je takorekoč provzročitelj srbskega oslobodjenja, on se je z Rusi v zvezi boril proti skupnemu sovražniku slovanskega in krščanskega imena proti onemogli Turčiji, da je razbil s prostovoljci iz vseh slovanskih pokrajin verige, ki so njegovo domovino tlačile. Kakor vestnemu rodoljubu čuvati mu je bilo pred vsem za varnost

Potem se vrne Pahtusov skoz Matočkinov preliv proti Pečori nazaj. Tudi na iztočni strani severnega otoka je bilo morje brez ledu. Ker je pa Pahtusov samo za 14 mesecev hrane s seboj vzel, bil je prisiljen vrniti se nazaj poprej, nego je mogel Novo Zemljo obroditi. Tretja ladija se je vrnila tudi med tem z bogatim plenom, ali o drugi ladji, ki je imela prodreti do Jeniseja ni bilo nič slišati. Pahtusov se je zbal za njo in ker je hotel pretražiti vso iztočno obalo tega otoka, podvzel je drugo vožnjo. Vlada sama je priredila za to dve ladiji, ki ste se zvali po zapovednikih ladije „Jeniseja“ namreč: „Krotov“ in „Kozakov“. Na prvi je bil zapovednik sam Pahtusov, na drugi pa kermilar Zivolka. Zdaj so prezimovali (l. 1834—35) na južni strani Matočkinovega preliva na ustju rečice Čirakine v hiši, ki so jo postavili na tem mestu. Bila je mnogo večja in udobnejša nego prva; prostora je imela razmerno jako mnogo. Matočkinov preliv je še le zamrznil 28. novembra. Termometer ni pal nobenkrat pod ničlo, in mornarji so lahko prenašali zimo, ker so nosili samojedsko obleko. Samo vetri so bili večkrat tako hudi, da se po osem dni ni moglo iz hišice, ki je bila tako s snegom pokrita, da so morali skoz dimnik ven hoditi. Ubili so 11 medvedov in mnogo lisic, kajti mornarji so bili vedno posleni,

da se zdravi vzdržé. Umrla sta cel čas samo dva mornarja. Spomladi so preiskovali Matočkinov preliv in en del iztočne obale severnega otoka na saneh ter ga tudi narisali, ali poleti so zastoj poskušali obroditi ga. 24. junija je grmelo in deževalo. 15. septembra pa so zopet odpluli v Arhangelsk. Na žalost vseh je obolil Pahtusov, precej ko se je vrnil, na vročnici ter umrl 19. septembra 1835. To je bila velika zguba, kajti po svoji sposobnosti in odvažnosti ter ljubezni do predmeta spada on med najznamenitnejše polarne mornarje. Razun tega pa je tudi redko ktera severna ekspedicija toliko važnih astronomskih mestnih določeb, geodetskih imerenj, meteoroloških opazovanj ter motrenj plime in oseke, kakor Pahtusova ekspedicija.

L. 1837 je podvzel glasoviti prirodopisec K. E. Baer svoje potovanje na Novo Zemljo, skupaj s poročnikom Zivolko, z geognostom Lehmanom, risarjem Röderom ter preparatorjem Filipovom. Obiskali so Matočkinov preliv; prodrli v njegov iztočni del ter našli Karsko morje brez ledu. Izkreali so se v Bezimenajem zatonu, pri Nehvatovi in na nekem otoku v Kostinskem šaru. Ekspedicija ni prišla nikjer dalje nego prejšnje, ali znamenita je vožna zato, ker so prvič na učenjaški preiskavali v prirodopisnem pogledu morje okoli Nove Zemlje, čeravno se je tudi

pri tem vkralo nekaj pogršk o Novi Zemlji in iztočnem ledenem morju.

Da se pa enkrat dogotovi kartografski posel tega otoka, poslala je ruska vlada l. 1838 novo ekspedicijo pod poročnikom Zivolko in Moisejevimi. Prezimovali so l. 1838—1839 v Melkajev Gubi na zapadni obali Nove Zemlje pri 73° 57' s. šir.; ali niso bili previdni kakor Pahtusov in prezimovanje se je žalostno dovršilo. Od 25 mož ekspedicije so zboleli skoraj vsi na kurdeju; 9 jih je umrlo in med njimi tudi Zivolka. Spomladi se tudi niso mogli kartografskega posla lotiti, ker niso bili vzeli s seboj naočale za sneg, kar Pahtusov ni bil pozabil. Vendar pa je ta drugač nesrečna ekspedicija vrlo važna po svojih meteoroloških opazovanjih. Zima sploh po tem ni tako hladna, kakor se navadno misli. Pozimi ni temperatura nikdar izpod — 33°; meseca julija je bilo samo trikrat mraz; večasi je bilo v senci + 18°; avgusta meseca pa je samo 3 ure mraz. To vse, se vé da, zavisi od bližnje morske struje, kajti morje je samo pri obali po zimi zmrznjeno, daleč naprej pa ne. S to precej nesrečno ekspedicijo prenehajo za več časa ruske vožnje na Novo Zemljo.

(Dalje prih.)

svoje domovine. Ko pa je dospel tjakaj cesarjevič Rudolf, ter z njim spregovoril le nekoliko prijaznih besed, se je Ristič takoj prepričal, da se mu od strani preko Save in Donave ni bati viharja, ki bi mu podrl s tolikim trudom sestavljeno in s srčno krvjo svojih sorojakov zlepljeno državo. Od tedaj je Rističa večkrat videti pri cesarskem poslaniku v Belemgradu, grofu Khevenhüllerju, kjer se bodoča politika za Avstrijo in Srbijo spleta. Tudi se čuje, da se mislite naprednjaška t. j. vladna in pa liberalna t. j. Rističeva stranka, kar se tiče političnega postopanja, zediniti, Ristič sam pa, da pride v ministerstvo, kar bi prav nič napačnega ne bilo, kajti Ristič ljubi svojo domovino odkritosrečno in bi ji bil kot prijatelj Avstrije lahko na veliko korist.

Na *Ruskem* predložili so državnemu совету načrt postave, ko kateri ministri, vrhovni načelniki in njihovi pomočniki, senatorji in vsi ravnatelji oddelkov ne smejo sprejemati nikakih opravišnih služeb pri železničnih in bankinih zavodih, ker so imenovane osebe najvišji državni uradniki. Vsem drugim državnim uradnikom je na voljo dano, take službe opravljati ali ne.

Kahira je v nevarnosti. „Standard“ piše 12. maja: Poveljnik posadke Dongola objavil je Kedivu, da je Mahdi razposlal svoje ljudi, ki naj mu naberó vojsko, s katero bo napadel in vzel Dongolo. Od onodod jo pa misli naravnost proti Kahiri mahnuti. Telegrafične postaje nad Berberjem in Neravo so uporniki požgali. Če je Kedivu kaj na tem ležeče, da se Dongola ohrani, naj mu takoj pošlje zdatno pomoč. Kar se tiče razdevanja telegrafnih postaj in trgjanja zvez, imajo ustaši s to zabavo neko posebno veselje, kajti tudi telegrafski nadzornik iz Koroskega je naznanil v Kairo, da je moral bežati iz Berberja. Uradniki njegovi, ki so ondi čakali na kamele, s katerimi so odriniti mislili, in jih zaradi prenehanja vsacega prometa vendar-le nise mogli dobiti, prišli so na potu Mahdijevcem v roke, ki so jih s saboj vzeli in v puščavi pobili.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 18. maja. (*Umor. Ravnatelj meščanske šole.*) Danes, v nedeljo zjutraj, so našli mrtvo truplo Martina Senegačnika, 22 let starega zidarskega strežaja iz Polul, ležati poleg Savinjske struge na poti med spodnjim železničnim mostom in med grenadirjem, in sicer na desnem bregu Savinje. Govori se, da je v soboto poprej delal pri novem Teharskem pokopališču; Teharski fanti so ga pa vračajočega se po noči (od sobote do nedelje) pričakali na cesti pod znanim „pulverturnom“ blizu grenadirja, ga usmrtili ter vrgli raz ceste v globoki propad. Preiskava se je takoj danes začela.

Ravnatelj meščanske šole, gosp. Dirmhirn, je stopil v pokoj. Njegov začasni namestnik je g. Dedek. Služba ravnateljeva je razpisana. Bode li slavni odbor v Gradci, ki ima pravico to službo oddati, ozir jemal na Slovence in nastavl moža na to mesto, ki bo razumel jezik ogromne večine teh učencev, je se vé dvomljivo. Odkar je g. Herman umrl, nimajo štajarski Slovenci nobenega zastopnika v deželnem odboru v Gradci.

Od Savinje, 17. maja. Pustni norci v Laškem Trgu so stali danes pred okrožno sodnijo Celjsko. Gosp. farnemu oskrbniku Laške nadžupnije se imajo zahvaliti, da so spoznani za nedolžne, kajti on je na vprašanje sodnije: ali so tisti škandal napravili iz hudobije ali le iz lahkomiselnosti, odgovoril, da se je to zgodilo iz lahkomiselnosti. Omeniti je še treba, da so ravno tega gospoda, ki je zdaj tem „lahkomiselnikom“ pomagal iz blata, ti „pustni norci“ pred kratkim časom silno grdo psovali v graški „Tagespošti“ in sicer zaradi tega, ker je po svoji dolžnosti naznanil dotični oblastniji surovi škandal, ki se je godil na pepelnico sredo v Laškem Trgu in ki ga je ob svojem času popisal tudi „Slovenec“. Tako se maščuje nad svojimi sovražniki katoliški duhovnik. Kako drugače pa delajo naši liberalci! Ko je pretečeno cvetno nedeljo č. g. župnik Vojniški nekega razposajenega pobalina nekoliko „pobožal“ z olovko, ker se mu je ferkolin trdovratno ustavljal zunaj cerkve in ni hotel iti k božji službi, hajdi, vsa nemčursko-liberalna svojat se je že veselila, češ: župnik mora biti obsojen.*) Toda Celjska sodnija je pripoznala župniku toliko pravice, da sme brez kazni „pogladiti“ poredneže, če ne vbogajo na njegov opomin.

Ker že o sodniji govorim, naj še pristavim, da se ravnokar vrši preiskava zoper tiste nemčurske liberalce v Celji in okolici, ki so pred zadnjimi ob-

činskimi volitvami za Celjsko okolico ponarejali volitvena pooblastila. Kopali so svojim nasprotnikom jamo, krivično jih tožili — zdaj se njim plačuje, kar so sami pošteno zaslužili. „Slovenec“ je ob svojem času pisal: „kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade“. Kako se bo skobacal dr. Glantschnigg iz te-le zanjke, v katero se je sam vjel: „N. Kr., posestnica v Celjski okolici nisem nikdar dala nikomur drugemu ne volitvenega oblastila, kakor M. V.; in vendar ni obveljalo pred volitveno komisijo to edino moje veljavno pooblastilo, katero je pokazal M. V., temveč tisto, katero je pokazal dr. Glantschnigg.“ In enakih slučajev se preiskuje še več. Iz srca omilujemo pa tiste moze, ki so se tem lažnjivim liberalcem vsedli na limance in so kot priče podpisavali te izmišljene pooblastila. Le poslušajte še nadalje nemčurje, da vas spravijo v kraj, kjer boste ričet jedli vsi skupaj!

Iz Slatine, 15. maja. (*Za razvedrenje*) se gostom tukaj ponuja precej priložnosti. Vidi se, da si dežela in ostali posestniki mnogo prizadevajo, naj bi tujcem bivanje storili čem prijetnejše.

Najimenoitnejši studenec so baje našli že leta 1645 ter je od leta 1803 lastnina dežele štajarske. In ako bi kdo izmed tistih ljudi, ki so takrat v tem kraju živeli, danes od mrtvih vstal in gledal spremembo, gotovo bi ne vedel, kje da se nahaja.

Slatinčarje se tudi radi pomudijo tam, kjer se razlega milo petje čednih slovenskih deklet, ki vodo zajemajo in z njo polnijo steklenice za razpošiljanje slatine.

Kdor se pa hoče soznariti z ljudskim svetom, s tujimi pod raznimi vetrovi bivajočimi ljudmi, mislim, da se to najhitreje lahko zgodi po zdravilstvenih zavodih, kjer si človek zamore odpočiti od vsakdanjega opravila, ki je marsikteremu vzrok za bolezen, ktere bi se pa iz srca rad znebil kje v toplicah ali drugih zdravilstvenih mestih.

Kar se tiče tukajšnjih izletov, je brez dvombe najhvaležnejši tisti na Donačko goro. Na njenem vrhu sta včeraj bila dva gospoda od sv. Križa, potem nek duhovnik, doma iz Pruskega; z njimi podala sva se tudi dva posvetnjaka in ob enem slatinčarja. Voz, ki nam ga je dobro srce blagovoljno prepustilo, nas je vlekel skoz v podnožji samih bregáč ležeči Rogatec do blizo Donata, navzgor smo pa kolovratili peš menda kaki dve uri. Zanimiv, da, res rajski razgled površja nam bo nepozabljivo plačilo za trud. Vračajoč se pa smo se nekoliko okrepčali v omenjenem tržišču. In že je tema pokrivala rajsko zemljo, ko smo se pripeljali zopet domú v prijazno okolico slatinsko.

Z Dunaja, 17. maja. (*Požar v mestnem gledališču.*) Še ni dodelana hiša, ki se za dobre namene po velikodušnosti cesarjevi zida na onem kraju, kjer je 8. decembra 1881 pogorel nekdanji „Ringtheater“, in že je enak požar vničil drugo tako poslopje stoječe na ravno nasprotni strani, namreč mestno gledališče. Sozidano je bilo skoraj ravno takrat, kakor „Ringtheater“, in je imelo namen tekMOVati z dvornim gledališčem, pa tega namena ni doseglo, ampak je bilo večidel v vednih zadregah. Zdaj bo teh zadreg konec, ker nikakor ni upati, da bi bilo še kdaj dozidano. Kako se je ogenj pričel, še dozda ni pozvedeno in dokazano; eni pravijo, da sta zažgala po neprevidnosti dva tesarja, ki sta gledališke reči čistila pod streho; drugi pa trdijo, da je začelo goreti v sobi, odmerjeni za slikanje. Že kmalo včeraj popoldne kazal se je dim nad gledališčem, ob 1/2 5. uri popoldne pa se je bil ogenj že toliko razširil, da ga ni bilo mogoče več zadušiti, dasiravno je bila požarna bramba nemudoma pri ognju. Glavna skrb je bila, da so rešili sosednja poslopja, ki so bila tudi v nevarnosti, gledališče pa je znotraj pogorelo popolnoma z vso opravo in obleko. Zavarovano je bilo za 340.000 gold. Igralcev, igralk in družega obsobja bilo je pri gledališču čez 140, ki so zdaj vsi ob služek, morda se bodo pa sedaj preselili v Karlovo gledališče, ki je dosedaj še zmerom prazno stalo.

Z Dunaja, 18. maja. (*Državno-zborne volitve. Nezaupnice in dvoboji.*) Volitve za državni zbor se bodo za Dunajsko mesto vršile 26. t. m. V notranjem mestu bo kandidiral Kopp in bo tudi izvoljen, v 6. okraju pa bo kandidiral Neuber, s katerim pa mnogi niso zadovoljni, zlasti Schönererjeva stranka ne, ki je imela včeraj volilen shod in sklenila, da naj se voli dr. Pattai, eden najhujših nasprotnikov judov. Volitve bodo toraj na vsak način zanimive, ker se bo pokazalo, se je li stranka Schönererjeva res tako zelo pomnožila, kakor on trdi.

Lenz se za nezaupnico, ki so mu jo nedavno zaradi severne železnice dali njegovi volilci, dosti ne zmeni in odslej s svetličnimi šopki na prsih prihaja v zbornico. Sicer pa je tudi neki drugi levičar, fabrikant Wiesenburg, ki sem ga zadnjič omenjal, od volilcev dobil nezaupnico. Pa tudi on se za njo ne briga, ampak hoče toliko časa ostati poslanec, dokler mu ne poteče mandat. Kaj pa potlej? Morda bodo volilci na vse pozabili in ga v novič volili; vsaj ne bo tolike nevarnosti kakor sedaj, ko bi se moral podvreči novi volitvi.

Tudi Wagner je Schönererja klical na dvoboj, pa Schönerer mu je odgovoril, da tega vabila ne sprejme, ker se je Wagner obotavljal celih 14 dni, preden se je odločil. Pravljice in dogodki z našimi dvoboji so res postali že smešni, in za državni zbor bi bilo dostojniši, da bi takih ljudi v njem ne bilo, ali pa da bi imel postaven pripomoček, se jih znebiti brez — dvoboja.

Domače novice.

(*Sklepu deželnega zbora kranjskega gledé priklad za zemljišno-odvesni zaklad*) pritrtil je državni zbor v seji 17. t. m. brez ugovora.

(*Zapovednik*) tretjega vojaškega kora fzm. baron Kuhn došel je v Ljubljano na vojaški ogled. Njegova ekselena stanuje pri „Slonu.“

(*Procesije*) križevega tedna so se danes pričele ter se jih je v Ljubljani mnogo pobožnih vdeležilo.

(*Predstojništvo družbe gospá krščanske ljubezni*) je osnovalo učilnico za poduk ročnih, ženskih del ter s tem zadostilo občutljivi potrebi. Učilnica je zdaj na Poljanski cesti, h. št. 32, tik dekliške sirotišnice Lichtenturnove ter ima zraven tudi namen, da skrbi učenkam o nedeljah in praznikih za oddih in razvedrilo, bodi si s kako nedolžno igro, ali berilom pripravnih knjig ali kako drugače. Sprejemajo se v to učilnico brezplačno le ubožne dekleta, ktere se izkažejo s spričalom dovršene ljudske šole. Poduk je ob delavnikih od 8 do 11 dopoldne in od 2 do 6 popoldne. Podučuje se v vseh tistih domačih delih, ktere so pri družini najbolj in vedno potrebna, in sicer: v šivanji, vrezovanji za obleke, vezenji, zašivanji in popraviljanji starih oblačil, v gladenji in v potrebnih kuhinjskih opravilih, pripraviljanji, kuhi jedil itd. Iz tega je razvidno, da to delovanje družbe gospá krščanske ljubezni je vredno vse pozornosti in vsega priporočila ter posebno obilnega vdeleževanja poduka. Ker se gospé najviših stanov osebno pečajo s podukom ter z ljubeznjivim občevarjem na učenke uplivajo, te gotovo svoje revščine in zapuščeniosti na pol toliko ne čutijo, zraven pa se izučijo za dobre posle in kedaj znabiti hišne matere ter postanejo tako koristni udje človeške družbe.

(*Osobni vlaki*) na Rudolfovi železnici premenili bodo svoj tek z jutrašnjim dnevom. Od slej bodo dohajali v Ljubljano trije poštni vlaki. Prvi bo prišel ob 5. uri zjutraj, drugi ob 2. uri 56 min. popoldne, tretji pa ob 10. uri zvečer. Mešanec, ki se vozi med Ljubljano in Lescami prišel bo ob 9. uri 30. minut. Iz Ljubljane pojdejo poštni vlaki ob 12. uri 15 minutah po noči, 7 uri zjutraj in ob 11 uri 40 minut dopoldne; mešanec pa ob 7 uri zvečer.

(*Vreme*) včeraj že prav kakor o Kresu, se je danes spreverglo. Dopoldne jeli so se kar h krati zbirati temni oblaki; vročina je ponehala in dež se je vsul prav po tistem, toda gost. Ne bo nič od več, kajti prezgodnja vročina ni bila še na svojem mestu.

(*V zastavljalnici*) Ljubljanske hranilnice prodajale se bodo v četrtek 29. maja vse tiste reči, ki so bile pred letom meseca marca ondi zastavljene in do sedaj še ne rešene ali pa prepisane.

(*Kdor je bil tako nesrečen*), da je moral sinoči med 9. in 1. uro že doma biti in v Florijanskih ulicah ali pa na Starem trgu stanovati, prepričal se je lahko o neznanski surovosti in zapuščeniosti nektehrih mladih rev, ki jih je duh šnopsa obsedel. Tako so se drli, pridušali se in kričali, kakor bi jih bil kdo iz kože deval. Kako le zamore naše sicer pri spolnovanji svojih dolžnosti natančno redarstvo tako kričanje trpeti. Notri ž njimi! Mirni ljudje hočejo mir po noči, da jim je mogoče delati po dnevu.

*) Dotični zdravnik je hitro dal „ranjenemu“ samoglavnežu zdravniško spričevalo.

Razne reči.

— † V Inšpruku je umrla 15. t. m. go-spa Emilija Hočevarjeva, hči državnega po-slanca Adolfa Obreze in žena našega rojaka dr. Fr. Hočevarja, gimnazijskega profesorja in privatnega docenta na tamošnjem vseučilišču, v 25. letu svoje starosti. Pokopana je bila 17. t. m. na Wiltenskem pokopališču pri Inšpruku. Naj v miru počiva!

— Po vinogradih Spodnje Vipavske doline in nekaterih krajih Goriške okolice se je prikazal ne sicer nov škodljivec, pač pa v nevarni množini, trtni zavijač ali zavijalec. Letošnja mehka zima mu je bila ugodna. Naj toraj posestniki vinogradov povsod pazijo na to škodljivo živalico, ki zamore marsikteri grozd pozobati, če ravno je le mali rilčkar.

— G. Val. Šarabon, kurat v Št. Petru, je za vodenico nevarno bolan. Bodi prijateljem v mo-litev priporočen!

— Od Kolpe se nam piše. (Kdor išče, najde.) Nekje na Dolenjskem je kraj, kterege lastnemu imenu začetna črka je M. Je ta kraj mesto, trg ali vas, ne povem. Povem pa, da občanom tega kraja na čelu stoji človek, ki je kapital-nemčur. Nekega dne ogleduje več mož, med njimi zaveden narodnjak, prostor za novo stavbo. Župan bi rad narodnjaka nekoliko „vščipnil“, in reče: Tu se bo nova hiša zidala. Delati bo pa treba tudi nov turen v O., kamor bomo zaprli P. iz M., P. in P. iz D. in S. iz R. (Bodi povedano, da so to odlični narodnjaki onega kraja.) Navzoči narodnjak, dobro vedoč, da so te besede županove, njemu namenjene, odgovori: „V M. bomo pa naredili nov sv.—k, kamor bomo zaprli M.—ke nemčurje.“ Te besed župana tako „vgriznejo“, da odmah odide. Mi pa njemu in njegovim zavednim in nezavednim pristašem želimo dobro zdravje v —.

— Prevzvišeni nadškof Goriški povrnil se je iz Rima preteklo saboto.

— Krasne besede posvetila je „Politik“ največjemu češkemu umetniku, kterege mrzle ostanke izročili so nedavno materi zemlji. „Ugasnil je! Pretr-pel je! V zemljo se povrača, kar je bilo umrljivega na Miroslavu Smetani! Narod pa, kterege je ravno tako ljubil, kakor svoje umetnost, v srčni bo-lesti ob grobu stoji s solzami grudo roseč, ki bode pokrivala predrage in zveste prsi, tiste prsi, v kterih je bivala vzvišena in poveljana duša njegova! Utihi-nilo je lepo življenje v glasovih zapustivši svet bla-goglasja za sabo onim, ki ga prežive — bodočim rodom! Smetana, ustanovitelj mogočnega, cvetočega kraljestva češke narodne godbe, umetnik velikan, tako nesebičen v svojem stvarjenji, umrl je v bog! Vse, kar je imel, velike zaklade svojega duha, svoje umetnosti, razdal je narodu, pokladal jih je na žrt-venik domovine. Umrl je umetnik-velikan, veliki domoljub, umrl je prvi največji navdušeni pevec prerorejenega češkega duha!“

— Iz Morave pripeljal se je 14. maja vže trinajsti gledališki vlak z 620 osobami v zlato Prago. Ljudje so bili doma iz Višova, Bušovice Avsterlice in Kojetina. Mnogo jih je prišlo v jako divnih narodnih nošah. Na državnem kolodvoru v Pragi se je vse trlo Čehoslovancev, ki so vlaka čakali. Ko se je vlak pripeljal, zadonelo mu je iz tisočeri-h grl „na zdar!“ in „slava!“ Dr. Strakaty jih je v imenu odbora pozdravil dobrodošle v zlati slovanski Pragi, v metropoli vseh Čehoslovancev, naj bodo iz Čehov, Morave ali pa iz Šlezije. Prišli so med brate, ki si bodo na vso moč prizadevali, kolikor mogoče jim postreči. Žal, da se bodo tako malo časa bavili. Govornik sklene se željo, na českomoravsko vzajemnost s krepkim „Na zdar,“ ki je obudil zopet tisočeri odmev.

— Sin časa — sin smrti. V Gorici je neki sedmošolec v domači nalogi z naslovom „Veliki pe-tek“ zabavljajl čez Boga in je bil zato od proferskega zbora kaznovan s primerno kaznijo. Dve uri po prestani kazni si je mladi zasmehovalec z revolverjem vzel življenje. Kakoršno življenje — taka smrt! K temu pristavljamo — pravi „Čech“, da so mnogo taci-h in enaci-h samomorov krivi oni profesorji, ki razlagajo zgodovino, prirodzanstvo in skoro vse druge stvari tako, da morajo vedé ali nevedé ostru-piti dijake in jim vse versko prepričanje iztrgati iz srca, ali ga vsaj omajati. To je beseda na pravem mestu! To ve vsakdo iz lastne skušnje.

— Na Hrvaškem še zdaj ni miru. O tem svedočijo poročila iz Zagorja, govoreča o ne-pokojih, ki so nastali med kmeti zaradi razdelitve zemlje, ki jim pa ne ugaja. Te dni bi bil grof M. Bombelles kmalu žrtva ljudske razburjenosti. Neki pašnik v Podgori je poleg najnovejše razdelitve pri-padel grofu Bombellesu. Navzlic temu so pa kmetje še naprej svojo čedo na njem pasli; kar je dalo po-vod prepiru in boju, ki je nastal med njimi in graj-skimi oskrbniki. To se je še ponavljalo. K nekemu tacemu prepiru pride tudi grof Bombelles; ko ga razdraženi kmetje ugledajo, hočejo se nanj vreči in bi ga gotovo umorili, ko bi mu lovcu in gojzdarji ne priskočili na pomoč. Zvečer se je vrnil grof v Klenovnik in je bil zopet napaden. S kosami in cepei so ga čakali. Zopet bi se mu slabo godilo, ko bi ga ne rešili gojzdní čuvaji, ki so morali streljati na ljudi, da so jih razgnali. Na to so pa prišli žan-darji in so več kmetov zaprli.

— Hudi potresi se javljajo v poslednjem času iz balkanskega polotoka. 13. t. m. podrl je tak silen potres streho na grški cerkvi v Krevasi, nekaj skladišč v Pandermi, eno pa v Erdeku. V ravno tistem času čuli so se pa precej zdatni suni v Carigradu. Pred mesecem dni ostrasil je pa tak hud potres prebivalce djakovarske škofije.

— Vreme v maju in juniju. Neki vremski „prerok“ je napovedal za maj in junij tako-le vreme: Od prvega do zadnjega maja — toraj celi mesec — bo lepo, jasno, vetrovno, ne preveč vroče in malo deževno. — Isto tako tudi junija, le bolj vroče bo.

— Kako je Plener judom svetoval. Neki Singer je izdal spis, v kterem dokazuje, da morajo ostati judje posebna verska družba in jim poklada na sree njihovo važnost za prihodnost. Ta svoj spis je poslal različnim nemškim velikanom med njimi tudi Plener-ju. Pa ta mu je odgovoril, da bi se po njegovem mnenju judovsko vprašanje najbolje rešilo, ko bi judje postali kristjani. Tako bi se že v drugi generaciji doseglo, da bi protijudovsko gibanje zginilo s površja zemlje.

— 2. maja je umrl v Rimu kardinal Enej Sbaretti. Rojen je bil l. 1808 in l. 1877 ime-novan za kardinala. Sbaretti je bil ekonomični prefekt pri propagandi. Razsodba kasacijskega dvora proti imenovanemu ustavu mu je ogranila poslednje dneve življenja.

— Trčila sta pri nosu Št. Vincent dva parni-ka iz Hamburga „Rio“ in pa „Denderah.“ Poslednji se je potopil. Moštvo parnika in potniki so se rešili. — Na Francoskem sta se pa dva vlaka drug na drugega zadela. Na postaji Landy severne železnice butil je namreč tovorni vlak ob osebnega, ki je ho-tel ravno proti Boulogne zaviti. Ubil se je pri tej nesreči en mašinist; 26 potnikom in pet kondukerjev je bilo pa bolj ali manj poškodovanih.

Telegrami.

Dunaj, 18. maja. Nj. Veličanstvo cesar daroval je ubožnemu obojki Dunajskega mest-nega gledišča 1500 gld., tistim pa ki so pri požaru na kak način ponesrečili, pa 300 gld. iz lastne blagajnice.

Budapešt, 19. maja. Hrvaški deželni zbor sklical se bo še le po binkoštnih praznikih v začetku meseca junija.

Petrograd, 19. maja. Narodna veselica svršila se je v najlepšem redu. Cara in pre-stolonaslednika vračajoča se v odprtem vozu v palačo, so ju povsod navdušeno pozdrav-ljali. Zvečer razsvitljava, in slavnostna pred-stava po cesarskih glediščih.

Madrid, 19. maja. Državni pravdnik pred-lagal je pred vojno sodnijo Badajoško je pri obravnavi o ustaji meseca avgusta lanskega leta smrtno kazen proti 153 častnikom, pod-častnikom, 21 korporalom in 7 civilistom.

Tujci.

18. maja.

Pri **Maltči**: Vodnarsky, Braun, Krack, Deininger, Füssl in Harieh, kupč. potovalci, z Dunaja. — Robert Weiss, kupec, iz Gablonca. — Urbančič, grajščak, iz Polh. grada.

Pri **Stonu**: Baron Kuhn, e. k. Feldzeugmeister, iz Gradea. — pl. Probst, e. k. polkovnik, iz Gradea. — pl. Frossard, e. k. stotnik, iz Gradea. — G. Müller, iz Gradea. — Springer, Hitz, Spilmann, Schwab in Manhindt, kupč. potovalci, z Du-naja. — Dr. B. Gurhan, e. k. zdravnik, iz Pulja. — Izidor Weissmaier, kupec, iz Kaniže.

Pri **Južnem kolodvoru**: Anton Pritzner, pevec, s so-progo. z Dunaja. — Rih. Bognara, iz Laškega. — A. Goriup, agent, iz Gorice. — V. Nuša, kupč. lesa, iz Gorice. — J. Juvančič, z Gorenjskega.

Pri **Avstrijskem cesarji**: Josip Kofler, iz Tirolov. — Klementina Šivec, zasebnica, iz Radolice.

Umrli so:

15. maja. Cecilija Janežič, mesarjeva hči, 20 mes., Poljan-ska cesta št. 25, božjast. — Anton Dietz, krojač, zdaj prisiljenec, 31 let, Poljanski nasip št. 50, vled srčne napake. — Janez Benedikt, tovarniškega paznika sin, 10 dni, Marija Terezija cesta št. 12, oslabiljenje.

V bolnišnici:

14. maja. Jakob Peterlin, delavec, 33 let, jetika.
15. maja. Franc Fajgel, kovač, 40 let.

Eksekutivne dražbe.

23. maja. e. džb. pos. Janez Sekula iz Rudolfovega. Ru-dolfovo.

24. maja. 3. e. džb. pos. Valentin Zadnik iz Nemške vasi. Lož. — 3. e. džb. pos. Janez Lekan iz Rovt, 4790 gl. Logatec. — 3. e. džb. pos. Martin Švajgar iz Nadliška, 786 gl. Metlika. — 3. e. džb. pos. Marko Šavorn iz Dola, 960 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Evgenija in Marija Milavec, 5300 gl. Logatec. — 1. e. džb. pos. Jurij Maci iz Dolenjevasi, št. 95. Logatec. — 1. e. džb. pos. Marka Vivoda iz Bojanske vasi, 870 gl. Met-lika. — 1. e. džb. pos. Janez Žlogar iz Kraš. Vrha. Metlika.

Dunajska borza.

17. maja.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 50 kr
Sreberna	81 " 10 "
4% avstr. zlata "renta, davka prosta	101 " 65 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 95 "
Ogerska zlata renta 6%	122 " 55 "
" " 4%	92 " 25 "
" papirna renta 5%	88 " 75 "
Kreditne akcije	160 gld. 317 " 20 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 114 " — "
" avstr.-ogerske banke	855 " — "
" Ländersbanke	107 " — "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	575 " — "
" državne železnice	317 " — "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	218 " 90 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 " — "
4% " " " 1860	500 " 136 " 20 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 173 " 70 "
" " " 1864	50 " 173 " 50 "
Kreditne srečke	100 " 176 " 75 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " 19 " — "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 " 40 "
" Ferdinandove sev.	107 " 25 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " 50 "
London	121 " 90 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 73 "
Francooski napoleond.	9 " 67 "
Nemške marke	59 " 65 "

Poziv.

Podpisani odbor nujno prosi vsa slavna društva, ktera so se za Binkoštno slavnost v Mozirje obja-vila, da mu izvolijo prej ko mogoče gotovo število vdeležencev naznaniti, ker je skrajni čas, zaradi voz in drugih podrobnosti potrebno ukreniti.

Vstopnice k banketu dobivajo se od danes na-prej po 1 gld. 50 kr. za osobo pri slavnostnem od-boru „Savinjskega Sokola“ v Mozirji.

Na zdravje! (2)

V Mozirji, v dan 16. maja 1884. l.

Slavnostni odbor.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobivajo podobice Matere Božje na lepem papirju, na kterih so natisnjene molitve, ki se po vsaki tihi sv. maši z mašnikom opravljajo.

100 podobice velja 3 gl.

JEZIČNIK.

Spisal J. Marn.

Dobiva se le še v teh-le letnikih: III., IV., V. à 40 kr., VI., VIII. à 20 kr., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. à 60 kr.

Katoliški Bukvarni.

G. PICCOLI,

homeopatičen in aleo-patičen lekar
„Pri Angelu“
v Ljubljani,
na Dunajski cesti,
priporoča p. n. občinstvu po
10letni skušnji
sledede
izborne zdravila.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlico je naj-bolje med vsemi dozdaj znanimi zdravili proti spridenju prehalne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želodečne kapljice. Ome-njeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodeca, ako ima slabo sapo, ako ga na penja, ako se mu peha in ga vije, proti želodečnemu prehlajenju, zla-tenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodeca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam, proti boleznim na vranici, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rrahitisi, plučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonboni) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatlja po 10 kr., 100 koščkov 70 kr. 1000 ko-ščkov 4 gld. 50 kr.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plućnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatlja 20 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštno povzetje. (16)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.